

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 28.—
za pol leta „ „ K 15.—
za četrt „ „ K 8.—
za en mesec „ „ K 2.—
za Nemčijo celoletno K 29.—
za ostalo tuzemstvo K 35.—

V upravištvu:

za celo leto naprej K 22.—
za pol leta „ „ K 12.—
za četrt „ „ K 6.—
za en mesec „ „ K 1.—
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne šteje 10 v.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostopna petstvar (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat „ 13 „
za trikrat „ 10 „
za več ko trikrat 9 „

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvratna
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo, nefrankirane pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zimsko zasedanje kranjskega deželne zbornice končano.

Ljubljana, 1. febr.

Danes zvečer se je odgodilo zimsko zasedanje kranjskega deželne zbornice, ker se je končalo delo, ki ga je določila večina. Proti gospodarstvu samega naše večine v kranjski deželni upravi ni bilo ugovora. V proračunski razpravi ni bilo čuti dosti številk, zato se tudi mi lahko omejimo le na bilanco kranjske deželne uprave, ki izkazuje v proračunu za leto 1910 skupne potrebščine 4.885.786 K, skupnega pokritja 1.413.576 K, tako da izkazuje 3.472.210 K primanjkljaja, ki se pokrije s 40odstotno deželno doklado na neposredne državne davke (1.520.000 K) s 40odstotno deželno doklado na državno vžitnino (480.000 K), z naklado na pivo pri izmeri 2 K za celo leto (250.000 K), pri povišku za 2 K od 1. aprila 1900 (180.000 K), skupaj torej 430.000 K. Končni nepokriti primanjkljaj, ki znaša 1.042.216 K, se pokrije po kreditni operaciji, v kolikor bi se ne pokrilo z doslej še ne določenim državnim prispevkom iz naslova izboljšanja deželnih financ iz državnih sredstev. Zbornica je rešila danes proračun v podrobni razpravi, a tudi tu so se posamezni govorniki bolj spuščali v splošne zadeve, kar je le prav. Zabret je ovrgel trditve, da bi kmet ne prispeval k mestnemu blagostanju, dr. E. Lampe je pa mogočno dvignil svoj glas v pospešitev domače umetnosti. Dr. Pegan se je potegnil za prezirane slovenske avskultante.

Sijajno je manifestirala kranjska zbornica za prepotrebne nove kranjske železnice. Govorili so dr. Šusteršič, dr. Tavčar in baron Schwegel, ki so vsi zahtevali nove železnice. Celo kranjsko prebivalstvo je po svojih izvoljenih zastopnikih zahtevalo prepotrebne kranjske železnice.

Sklenila je še zbornica zgraditi novo poslopje tam kjer stoji lontož, ker deželna uprava potrebuje prostorov za svoje urade. Dala je zbornica nadalje navodila za prodajo podmolniškega gozda in en blok sprejela poročila o delovanju kranjske deželne uprave.

ZABRET.

Očita se, da ima naš proračun preveč agraren značaj. Kljub temu pripo-

roča, naj se deželni odbor več ko več ozira na potrebe kmečkih volivcev. Naš kmet pusti v mestu pri trgovcu, gostilničarju veliko denarja. S povzdigo gospodarstva, poljedelstva, z izboljšano živinorejo, z modernimi hlevi, z dobrimi gladkimi cestami se dvigne tudi blagostanje mest. (Odobranje.) Priporoča tudi podaljšanje vodovoda Cirk-Hrastje. Pomotno je, če se misli, da imamo Gorenjci same dobre studence. (Pritrjevanje.) Priporoča regulacijo Sore in tržiške Bistrice, kakor tudi razširjenje ceste Škofja Loka - Trata, po kateri gre ves ogromen promet iz Selške in Poljsanske doline notri do Žirov, cesta je pa slaba, preozka. (Odobranje.)

ZA DOMAČO UMETNOST.

Deželni odbornik dr. Evgen Lampe izvaja med drugimi: Veliko se je naštel, kar naj vse napravi deželni odbor. Protestira proti prevelikemu zupanju deželnemu odboru. Če bo moral deželni odbor vse narediti, postane preabsoluten. Če bo moral deželni odbor za vse misliti, potem deželne zbornice ne bo. (Veselo.) A da ne bo kdo mislil, da je deželni odbor spal, hoče povedati, kaj da je vse lani deželni odbor napravil. Naredilo se je: 13 vodovodov, 2 kapnici, 3 vodnjaki, cestnih zgradb 6, v zgradbi je most čez Tacen. Stroški za to so znašali 1.625.900 kron. Naši tehniki upravičijo zaupanje, ki ga stavimo nanje. (Odobranje.)

V našem proračunu se nahaja tudi postavka za podpiranje umetnosti. Naša stranka ve ceniti kulturni pomen umetnosti. Človeku ne sme biti vse le kruh. Potrebno je tudi, da povzdigne svojega duha. Taka dežela, ki ne podpira umetnosti, ne izpolnjuje svoje kulturne naloge. (Tako je!) Če grem okrog po svetu, ni kraja, kjer ne bi z največjim ponosom ne kazali svoje umetniške zbirke in največji ponos jim je njihovo umetniško imetje. V Belgiji, na Nizozemskem ni mesta, ki ne bi imelo svoje umetniške galerije. Nekdaj se je tudi pri nas podpirala umetnost. Čut za skupnost, estetični in socialni čut naj bi bila večja. (Odobranje.) V kranjski zgodovini je bila doba, ko je cvetela umetnost, na Valvazorjevo dobo mislim, a po tej dobi je umetnost v naši deželi propadla; želi, da bi se zopet izboljšale razmere z ozirom na umetnost. Dežela ni tisti faktor, ki dvigne umetnost, ampak iniciativno daje. (Odobranje.) Kar bo dežela dala za umetnost, s tem ne bo plačan trud, skrb umetnikova, toda veselje bo dala k praktičnemu delu umetnikom. (Odo-

bravanje.) Ustvariti se mora zopet kontakt med občinstvom in umetniki. Naši slikarji slikajo podobe, ki jih ljudstvo ne razume, in jih razumeti ne more. Stik med občinstvom in umetniki se mora ustvariti. Deželni odbor, ki živahno podpira izdelovanje cesta, kanalov, hlevov, vodovodov, ni tisti faktor, ki bi mogel tudi sam podpirati umetnost. Ustanovi naj se deželni umetniški svet in predlaga primerno resolucijo. (Živahno odobranje.)

Dr. Tavčar — baron Schwarz.

Dr. Tavčar graja konfiskacijo 20-septemberskih kolkov, češ, da so jih konfiskovali na zahtevo vojaške oblasti. Deželni predsednik baron Schwarz prereka, da bi bilo vojaštvo povzročilo konfiskacijo 20-septemberskih kolkov, ker sodniki že sami znajo, kaj da jim je storiti.

HLADNIK

odgovarja Višnikarju. Med njegovim govorom je v zbornici zelo živahno. Naši poslanci živahno pritrdijo Hladniku, tudi dr. Tavčar jim pride sredi Hladnikovega govora na pomoč, liberalci delajo medklice. Govornik nastopi proti trditvam, češ, da dežela nič ne izda za mesta. Bolnišnice in drugo, kar izda dežela posredno in neposredno za mesta, znese 74 odstotkov deželnih izdatkov. Najdražji vodovodi: Radovljica, Kranj, Novo mesto, so se gradili za mesta.

DR. PEGAN

govori med splošnim odobranjem o zastopavljanju slovenskih pravnih avskultantov. Dve meri poznajo, eno za nemške, drugo za slovenske avskultante. Predlaga sledečo resolucijo:

Deželni zbor vojvodine Kranjske protestuje v vso odločnostjo proti temu, da se v okrožju c. kr. višjega deželne sodišča graškega drugače postopa s pravnimi praktikanti in avskultanti slovenske narodnosti, kakor z onimi nemške narodnosti, in se daje prednost nemškimi pred slovenskimi s tem: a) da se Slovenci kljub jasni službeni potrebi brez razlogov odklanjajo od sodne službe, Nemci pa vse sprejema; b) da se puščajo prošnje slovenskih petentov skozi mesece nerešene ležati, dočim se nemškim prošnikom takoj ugoditi in se na njihove prošnje še celo čaka; c) da se slovenske avskultante pušča dosledno dalj časa služiti brez adjutov kakor nemške, in č) da se daje nemškim pravnim praktikantom in avskultantom posebne nagrade za to, da se službeno usposobijo z učenjem slovenskega jezika. Vse te grajane razmere imajo za posledico, da

v okrožju deželne sodišča ljubljanske zadnjih dveh mesecev ni noben Slovenec vstopil v sodno službo. C. kr. osrednja vlada se pozivlja, da o teh nedostatkah poizveduje in jih da takoj odstrani, posebej pa naj uredi službene razmere pravnih praktikantov in avskultantov tako, kakor je to v okrožju višjega deželne sodišča tržaškega. (Živahno odobranje. — Govorniku čestitajo.)

Dr. Novak — Turk — Višnikar.

Dr. Novak zahteva podporo »Dramatičnemu društvu«, Turk 3000 K za »Filharmonijo« in 3000 K za »Ljubljano«. Višnikar odgovarja izvajanjem poslanca Hladnika.

POROČEVALEC DR. KREK

odklanja vse stavljenе izpreminjevalne predloge. Glede na dr. Oražnova izvajanja o Ciril-Methodovi družbi je težko govoriti. Bi več škodilo kakor koristilo stvari. O podpori »Narodni šole« je med peticijami tudi ena »Narodne šole«, ki jo priporoča deželnemu odboru. Kar se tiče ljubljanskega liceja, nima dežela nobenega kuratorja v kuratoriju. Kurator, odposlan po deželnem odboru, se je čutil žaljenega in je odstopil. To razmerje traja še danes. Glede na obrtno šolo se je obrnil deželni odbor na občino, da se dogovori z deželo o zgradbi poslopja, v katerem bi se lahko nahajala tudi trgovska šola in obrtni pospeševalni zavod. Na ta dopis ni bilo odgovora. Nepotrebno politično vmešavanje je škodilo celi stvari.

Zbornica nato odobri proračunsko poglavje izdatki, kakor ga je predlagal finančni odsek.

Gangl

nato govori proti zvišanju deželne doklade na pivo od 2 na 4 krone.

PERHAVC

govori v imenu vinogradnikov vipavske doline. Kot socialist se je Gangl oziral samo na delavstvo. Lahko pa rečem, da je marsikateri vinogradnik bolj reven kot delavec. Druginja ravno tako prizadene vipavskega ubogega vinogradnika kot idrijskega delavca. Živeža si pridela vinogradnik samo za pol leta. Preostane mu samo, da vino prodaja in tako tekoče stroške pokrije. Trtne bolezn in slabo vreme dostikrat tako škoduje vinogradniku, da potem sploh ničesar nima. Lahko rečem, da je vipavski vinogradnik še večji revež kot dolenski. Da se sploh nekoliko dražje prodaja vipavsko vino, se imamo zahvaliti samo vipavski zadrugi in kmetijskemu društvu. Če bi tega ne bilo,

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Neka gospa je poklicala natakara in mu ukazala, da mi prinese nekoliko zajutreka. Prijazen gospod me je zopet pozval, da naj napišem brzojavko, katero hoče sam oddati, ko pridem v mesto. Podal mi je osminko papirja ter svinčnik in napisal sem:

»Ljuba Lili, nisem nalašč storil. Ladja je kriva. Ne boj se. Mali Jurček se počuti prav dobro. Zvečer se z ladjo zopet pripeljem. Prosim, povej v kuhinji, da z obedom počakajo, dokler ne pridem!«

Gospod je podaril natakara cel goldinar, da pazi name, meni pa naročil, da naj celi dan sedim mirno v kabini, ker potem bom zvečer gotovo doma. Vsak mi je podal roko, ko je zapustil ladjo. Take množice ladij pa še nisem videl! Bilo je ravno poldan in ladja se je imela vrniti ob treh. Bilo je dolgočasno, ker se nismo več premikali. Pojedel sem par jabolk, katere so mi podarili prijazni ljudje še pred od-

hodom. Naenkrat sem se pa spomnil na gospoda Jenerja.

»Upam, da imam še dovolj časa, da ga obiščem, predno ladja odplove« sem si rekel in smuknil na obrežje; natakara nisem hotel povedati, kam da grem, ker bi me bržkone ne bil izpustil.

Za božjo voljo! Ko sem stopil na cesto, sem mislil, da mora nekje goreti — taka gnječa je bila. Šel sem čez cesto in sem iskal na napisnih tablah ime g. Jenerja, toda ni ga bilo; prosil sem torej prvega, ki me je srečal, da naj bo tako dober in mi pove, kje da stanuje gospod Jener.

»Ne vem, dragi dečko,« mi je odgovoril; »vprašaj policista.«

Šel sem počasi naprej in ko zagledam pekarno, sem stopil skozi vrata in zahteval par žemlj.

»Koliko jih hočeš? me je vprašala žena.

»Prosim devet.« sem odvrnil.

Potem sem se lepo zahvalil ter hotel oditi, toda ona je začela vpiti in razgrajati, da bi bil še lev skočil iz kože.

»Kje imaš pa denar, mali pote-puh?«

Povedal sem ji torej, da sem se izgubil in položil žemlje na mizo nazaj

ter žalostno odšel. Kdor me je hotel poslušati, sem ga vprašal, kje da je ladja in kje stanuje gospod Jener.

Tako neolikanih ljudi še nisem videl! Nihče mi ni hotel povedati. Ura v cerkvenem stolpu je odbila že štiri in pričel sem jokati, ker so me noge strašno bolele. Velik, debel možak v višnjevi suknji me je prijel za ramo.

»Zakaj jokaš, dečko?«

»Oh gospod,« sem rekel, »kesam se, da sem šel na ladjo in zopet, da sem jo zapustil; tudi me boli, ker so v tem mestu tako bedasti ljudje. Niti tega ne zna nihče povedati malemu izgubljenemu dečku, kje da stanuje gospod Jener. Jaz sem mali Jurček Haker, kateremu se vedno kaj pripeti, toda kaj morem sam zato. Ako bi ladja ne bila tako nenadoma odplula, bi se tudi izgubil ne bil. Gotovo nisem imel nikdar hudobnega namena.«

»Dobro Jurček,« je rekel, »če si se že izgubil, hočemo poskusiti, da te najdemo.«

Gospod je bil zelo prijazen z menoj, samo to napako je imel, da je hotel prav vse izveči iz mene. Izpraševal me je tako natančno, da sem komaj utegnil povečerjati. Ljudje imajo tukaj slabo navado, da jedo v kleti. Ponoči sem spal v čudni postelji; bila

je čisto podobna nekaki škatlji! Zbudil sem se, ker je nekdo poleg mene jokal, kakor bi mu hotelo počiti srce. Dvignil sem se in si pomel oči.

»Ti moj malopridni, poredni sladki bratec!« je zavpila Lili.

Bila je popolnoma blede, samo oči je imela rdeče. Montag je tudi prišel z njo. Pripeljala sta se z vlakom, ko me nista našla v ladji. Vprašal sem jo, če Mina kaj joka, ker sem se izgubil in če me kosilo še čaka doma; ker ni prenehala plakati, sem poizvedoval, zakaj joka in odgovorila mi je, da od veselja, ker me je srečno našla. Rekel sem ji, da je ljubka neumna goska, ker le potem bi smela jokati, ako bi me ne bila mogla najti; sedaj je pa vse zopet dobro in le doma ne sme povedati, da sem zopet nekaj napravil, ker mi je v resnici žal. Stisnil sem torej gospodu v višnjevi suknji roko in ga povabil, da me ob priliki obišče, potem nas je pa peljal Montag v gostilno, da se dobro okrepčamo.

Lili sem povedal med štirimi očmi, da ne verujem, da bi bil gospod Jener res tako imeniten človek, ker sicer bi morali ljudje v Njujorku vendar kaj o njem vedeti.

(Dalje prih.)

bi se prodajalo liter vipavskega vina po 10 do 12 kr. (Hladnik: Res je!) Če dežela in država pomagata, da ustanovljata trge vinogradništva in dajeta podpore, kako naj pridemo do tega, da podpiramo pijačo, ki ni pridelek kranjske dežele. Vino pa je pridelek kranjske dežele. (Živahno odobravanje.)

Vilfan — Gangl — Turk.

Govore Vilfan, ki kot jurist ne zna, kaj da je agrarna operacija in ga mora poučiti glavar o njenem pomenu, poslanec Gangl, ki še enkrat govori proti povišku doklade na pivo, in Turk, ki tudi nastopa proti povišku davka na pivo.

DR. KREK

Ima sklepno besedo. Ganglu odgovarja, da bo vedno za to, da se davek na žganje še bolj poviša, kakor ga namerava povišati finančni minister. Treba je še naklade na pivo, ker bi drugače štajersko pivo našemu konkuriralo, ker je štajerski deželni zbor zvišal doklado na pivo.

Zbornica nato sklene povišek deželne doklade na pivo od 2 do 4 K.

DR. ŠUSTERŠIČ

govori o stališču, ki ga zavzema naša stranka proti dramski umetnosti, ki ima gotovo svoj kulturni namen in ki je s tega stališča gotovo upoštevanja vredna. Vprašanje je, če je današnja dramska umetnost tisti kulturni element, ki bi bil vreden podpore. Ne govorim sedaj o dramski umetnosti v Ljubljani, ampak sploh. Sedanja dramska umetnost ljudstvo korumpira, namesto da bi ga povzdignila. (Odobravanje.) Dramatična umetnost nima več tistega kulturnega pomena kot včasih, v klasičnih dobah. So nekatera mesta v Evropi, ki se tozadevno odlikujejo, a se vedno bolj izgubljajo. (Odobravanje.) Naše slovensko gledališče se sicer ne more primerjati z drugimi gledališči, kjer imajo vse druge razmere. Tudi ne bo kritikoval dramske vrednosti v Ljubljani. Izraža samo željo, da bi se gojila po vsej deželi dramska umetnost in tako povzdignila kolikor mogoče. (Pritrjevanje.) Ne smemo govoriti samo o enem potu, ozirati se moramo na to, da se je v zadnjih letih naše preprosto ljudstvo pričelo zelo zanimati za dramsko umetnost. (Tako je!) To kaže, da ima naše ljudstvo čut do dramske umetnosti in da se vzgajajo domači, ljudski umetniki, ki že primerno dobro igrajo. (Jarc: Bolje kot importirani Čehi!) No ja, Čehi so tudi reveži, kajti naš ljubljanski oder ne more nikomur dati sijajne eksistence. Mi moramo govoriti o dramski umetnosti v deželi sploh, ali je naša deželna uprava poklicana v to, da se peča s tem problemom. Na naše ljudstvo vplivajo naše krasne pokrajine in šola in sploh vse. Sklenil sem predlagati resolucijo nobenega konkretnega imperativnega mandata v deželnem odboru: Deželnemu odboru se naroča, da proučuje stanje razvoja dramske umetnosti in proučuje finančno stanje dežele, v kolikor bi se mogla pospeševati dramska umetnost v Ljubljani.

Mi moramo upoštevati, da imamo takozvani ljudski oder v Ljubljani. To je pojav, o katerem sem prej govoril. Mi moramo upoštevati, da bo dobil tudi Ljudski oder brezplačno deželno gledališče, kakor Dramatično društvo. Predlaga spremembo po finančnem odseku stavljenе resolucije v tem smislu, da se ugotovi tudi Ljudskemu odru uporaba ljubljanskega gledališča. (Živahno odobravanje.)

LAVRENČIČ

utemeljuje resolucijo, po kateri naj bi se nadaljevalna šola premestila na četrtek, če pa to mogoče ni, naj deželni odbor nastopi za to, da se nedeljski pouk tako uredi, da bo omogočeno vajenecem se udeleževati službe božje. Zbornica je pri glasovanju sklenila, da se premestitev nadaljevalne šole odkloni, odobrila pa drugi del resolucije.

Ko govori še dr. Krek, se proračun odobri in glasuje o resolucijah. Sklenjene resolucije še objavimo.

Proračunska debata je bila sklenjena ob 7. uri 16 minut zvečer.

ZA NOVE ŽELEZNICE.

Dr. Šusteršič utemeljuje nato sledeči nujni predlog, ki so ga vložile vse tri stranke:

Deželni zbor skleni:

1. Deželni zbor jemlje sklepe ljubljanskega železniškega shoda dne 24. januarja t. l. z zadovoljstvom na znanje.

2. Deželni odbor se pozivlje, naj vse potrebno ukrene, da se sklepi železniškega shoda po možnosti čimprej dovršijo.

3. Zlasti se deželni odbor pozivlje, delovati na to, da se s trasiranjem prog prične po možnosti še letošnje le-

to, za stroške trasiranja naj deželni odbor izposluje primerne prispevke države in krajevnih interesentov. Deželni zbor na priznava tudi opravičenost primerne deželne prispevke v to svrhu, v kolikor je to mogoče glede na razpoložljiva sredstva in pa na finančni položaj dežele; deželnemu odboru se dovoli v ta namen za leto 1910 kredit do 50.000 K, toda z izrecnim pristavkom, da se imajo morebitni deželni prispevki odmerjati sorazmerno z državnimi prispevki in onih lokalnih interesentov.

4. Deželni odbor naj o stanju zadeve poda v jesenskem zasedanju deželne zbornice svoje poročilo.

Dr. Šusteršič izvaja med drugim:

V mojem predlogu, ki nosi poleg mojega tudi ime poslanca dr. Tavčarja in ekscelece barona Schwegel, se gre za projekte, kako ustvariti nove železnice na Kranjskem po navodilih, ki jih je dal kranjski železniški shod, sklican po našem deželnem glavarju dvornem svetniku pl. Šuklju, ki si je z njim zaslužil zahvalo cele dežele. Gre se za to, da zavzame stališče tudi naša zbornica in da pove, v koliki meri hoče podpirati težnje po novih železnicah. Po naših mislih se bo moralo gledati, da prispevajo primerno lokalni interesenti in tudi država. Gre se za deželo, a v še večji meri za monarhijo. Upam, da bodo vsi prispevali in da lahko z mirnim srcem prispeva tudi po možnosti deželni odbor. Predlog obsega konkreten nasvet, da omejujemo kredit na 50.000 K, toliko tudi država lahko prispeva, da bomo dobili projekte. Najboljše orodje, ko se gre za nove železnice, ima tisti v rokah, ki ima izdelan projekt. Nujnost je bila soglasno sprejeta in predlog odkazan odseku, ki je takoj rešil zadevo tako, da je bil tudi sprejet predlog še danes v meritornem oziru, ko sta priporočala predlog poslanec dr. Tavčar in eksceleca baron Schwegel.

PODMOLNIŠKI GOZD.

Dr. Lampe poroča o zadevi prodaje deželnega gozda Podmolnik. Deželni odbor poroča o zadevi dež. zboru:

Da bi po visokem deželnem zboru v XVIII. seji dne 11. januarja t. l. danemu nalogu, tiščočemu se izkoriščenja oziroma prodaje deželnega gozda »Podmolnik«, čim preje zadostil, razpisal je deželni odbor na dan 28. januarja t. l. tozadevno pismo ponudbeno obravnavo, ki je imela sledeči uspeh: Ponudili so: I. za gozd, kakor leži in stoji z že posekanim lesom vred: 1. Jakob Kastelic 25 050 K, 2. Leopold Hafner 26 000 K, 3. tvrdka »Leykam-Josefstahl« 30 000 K, 4. občina Dobrunje 32 000 K, 5. občina D. M. v Polju 32 010 kron, 6. Ivan Zakotnik 34 000 K, 7. Fr. Drobnič 40 100 K. II. za v zgodu rastoči in že posekani les: 1. Fr. Pust 15 048 K, 2. Jakob Kastelic 18 000 K, 3. tvrdka »Leykam-Josefstahl« 26 000 K, 4. Ivan Zakotnik 28 000 K, 5. Fr. Drobnič 34 000 kron.

Deželni odbor misli, da sme odločbo o tem, se naj li in envetuelno katera izmed navedenih ponudb naj se sprejme, prepustiti visokemu deželnemu zboru in se vsled tega omejuje na predlog: »Visoki deželni zbor blagovolji vzeti to poročilo na znanje ter skleniti v zadevi, kar se mu vidi primerno.«

Dr. Lampe z zadovoljstvom konstatira, ker so stavljenе tako visoke ponudbe. Sklene se: Deželnemu odboru se dovoli prodati gozd »Podmolnik«. Občina Dobrunje se poziva izjaviti se, če kupi gozd za ceno, ki jo je stavil najvišji ponudnik. Deželni odbor se pooblašča, da se dogovori o kupnih pogojih.

ZADEVA DEŽELNIH ELEKTRIČNIH CENTRAL.

Poslanec Kobi poroča za odsek za deželna podjetja o poročilu deželnega odbora o stadiju, v katerem se nahaja zadeva deželnih električnih central. Predlaga: Deželni odbor odobri poročilo o stanju, v katerem se nahaja zadeva električnih central. Deželni odbor se pooblašča, da nadaljuje pogajanja. O vsem, kar se sklene, naj poroča deželnemu zboru. Poročilo deželnega odbora slove:

Deželni odbor je predložil deželnemu zboru v seji dne 29. t. m. poročilo deželnega odbora kranjskega o stadiju, v katerem se zdaj nahaja zadeva deželnih električnih central. Objavljamo ga, ker znamo, da se za to velevažno vprašanje zanimajo najširši sloji našega ljudstva. Poročilo izvaja:

Prizadevanje uprave c. kr. državnih železnic, prilastiti si največje, še razpoložljive vodne sile vseh kronovin in torej tudi one kranjske dežele, in jih pridržati za elektrificiranje železnicega obrata, je dozorelo pri deželnem odboru sklep, upreti se tej nameri in z vsem povdarkom delovati na to,

da se ohranijo vodne sile deželi za povzdigo iste na gospodarskem polju. Deželni odbor je vodilo pri tem spoznanje, da bi bile s prilastitvijo vodnih sil za železnične obratne namene v največji meri prizadete deželne koristi, ker s tem bi se modernizovanju poljedelskega obrata, kakor tudi obrtnemu in industrijskemu napredku procvitajočega in najimovitejšega dela dežele odvzel glavni pogoj, t. j. cenena, električnim potom lahko dobavna moč, za večne čase.

Deželni odbor je bil mnenja to najuspešneje preprečiti s tem, da se dežela sama poteguje za koncesije vodnih sil in v danem slučaju tudi sama zgradi dotične naprave.

V očigled temu je stopil deželni odbor predvsem z nekaterimi zasebniki, o katerih je bilo znano, da imajo koncesije za izrabo vodnih sil, neobvezno v dotiko, da eventualno deželi odstopijo pridobljene pravice. (Inženir Tobell, vodna sila potoka Završnica, T. Pavšlar, vodne sile pri Otočah in v Jami, kakor tudi Fr. Žužek, vodna sila pri Tacnu, vse na Savi.)

Istotako neobvezno poveril je deželni odbor elektriški družbi A. E. G. Union na nje lastno ponudbo izdelanja generalnega načrta električne podeželne centrale na podlagi obeh vodnih sil pri Otočah in v Jami, ki naj bi okoliš Gorenjske od Jesenic do Ljubljane na eni strani, in od Škofjeloke do Kamnika na drugi strani preskrbovala z električnim tokom za razsvetljavo in motorično izrabo. (d. o. št. 2844 de 1909).

K temu napotila je deželni odbor tudi okolščina, da se je več gorenjskih občin že bavilo z zadevo, pridobiti si en del že koncesionirane vodne sile potoka Završnica in zasnovati občinsko podjetje v svrhu električne razsvetljave Bleda, Radovljice, Jesenic itd., kar bi bilo pa brezpomembno, ako bi dežela sama zgradila večjo podeželno centralo. (d. o. št. 5195, 5906 de 1909.)

Ko se je doznalo, da je prijavilo c. kr. železnično ministrstvo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju konkurenčni projekt za izrabo vodnih sil v Jami in Svilih (za prve je pridobil T. Pavšlar že v dveh instancah koncesijo) in prosilo za odreditev informativne vodopadne obravnave, priglasi je tudi deželni odbor med tem časom od A. E. G. Union izdelan generalni načrt s prošnjo za istočasno obravnavo s projektom c. kr. železničnega ministrstva.

Pri obravnavi, ki se je vršila od 25. do 29. majnika 1909, so zastopniki deželnega odbora najodločnejše ugovarjali eventualni podelitvi koncesije c. kr. železničnemu ministrstvu in v smislu kranjskega vodopadnega zakona z ozirom na večji gospodarski pomen projekta, zastopane po deželnem odboru, zahtevali, da se temu prizna prednost pred vsemi drugimi.

Zadeva je prišla nepričakovano že med informativno razpravo do odločitve, ker je c. kr. poljedelsko ministrstvo v 3. instanci priznalo T. Pavšlarju koncesijo za izrabo vodnih sil v Jami, s čimer se je onemogočila izvršitev kolidujočega projekta c. kr. železničnega ministrstva.

Z ozirom na ta položaj obrnil se je deželni odbor do c. kr. železničnega ministrstva z vprašanjem, ali bi se isto odpovedalo nadaljnemu zasledovanju svojih projektov za izrabo vodnih sil na Kranjskem in ali bi za elektrificiranje potrebni tok hotelo jemati iz eventualno po deželi zgrajenih električnih central, za slučaj, da se na podlagi podrobnih študij in predel in za slučaj ustavnega odobrenja po deželnem zboru, dežela odloči, da izrabi sama v večji ali manjši meri v to svrhu sposobne vodne sile

Medtem so se po vseh občinah okoliša, kjer bi se po generalnem načrtu raztezal delokrog podeželne centrale, nabirali podatki o številu konzumentov za moč in luč. Da se prebivalstvo pouči o bistvu električne razsvetljave in o prenosu električne sile, kakor tudi o vsestranski uporabi iste ter približnih stroških za moč in luč, sestavila je A. E. G. Union spoznanje o deželnim odborom tozadevne brošure, ki so se na primeren način razdelile.

Uspeh teh naredb je bil v toliko nepričakovan, da se je v razmerno kratkem času oglasilo za okroglo 6000 HP odjemalcev moči in za okroglo 1000 HP odjemalcev luči, ki so se izjavili, da se priklopijo na nameravano podeželno centralo.

Ozira se se na neobveznost teh predmetnih izjav, deželni odbor za slučaj gradbe ne računa na to, da bi se vsi ti konzumenti priklopili brezpojno, istinito in takoj v začetku. Te poizvedbe so pa doprinesle velevažen statističen dokaz, da obstoji v okolju, ki pride v poštev, že toliko in toliko

manjših obrtnih in industrijskih obratov, ki že sedaj rabijo 6000 HP in ki bi po večini in v najkrajšem času postali odjemalci deželne centrale pod pogojem, da bi bila ista v položaju, oddajati tok za moč in luč za tako ceno, ki bi omogočala konkurenco z vsako drugo kalorično obratno silo.

Od tega pogoja pa je seveda tudi odvisna odločitev, če se bo zamogla dežela lotiti takega podjetja ali ne.

Deželni odbor ima glede eventualne zgradbe električnih central na podlagi vodnih sil pri Otočah in v Jami, kakor tudi onih Završnice različne stroškovnike in rentabilitetne račune na razpolago, ki upravičujejo sklepati na povse dovoljen uspeh takega podjetja. Ker so pa vse tozadevne podlage vsi projekti in stroškovniki itd. le generalnega značaja, in ker se za slučaj faktične izvršitve, posebno kar se tiče vodnih stavbnih del, lahko pokažejo glede stroškov za ves rentabilitetni račun odločilne difference, ni bil deželni odbor v položaju priti do kake konkretne odločitve.

V spoznanju okolnosti, da se ta zadeva, ki bi bila v slučaju ugodnih razmer za deželo velikih posrednih in neposrednih koristi, v nasprotnem slučaju pa tudi lahko provzročila velike finančne izgube, končno pa rešiti le na podlagi sistematičnih podrobnih študij in predel, je deželni zbor v 15. seji z dne 14. oktobra 1909 na predlog podpisanega referenta deželnega odbora dovolil deželnemu odboru za izvršitev potrebnih poizvedb in za napravo potrebnih projektov o izrabi raznih vodnih sil kredit 20.000 K.

V smislu tega sklepa deželnega zbora se je obrnil deželni odbor, oziraje se na vodne sile Ljubljane, ki se bodo pridobile povodom osušenja barja, na komisijo za osušenje barja s prošnjo, da naroči proučevanje te zadeve in izdelovanje dotičnih načrtov stavbenemu vodstvu osušenja barja.

V nadaljnjem zasledovanju te zadeve je deželni odbor v pripravi, da je izpeljava te naloge nemogoča z lastnim nedostatnim tehničnim osebjem, naročil deželnemu stavbnemu uradu, naj predlaga renomirane tvrdke, katerim bi se poverila presoja obstoječih projektov za izrabo vodnih sil (Završnica, Otoče, Jama in Tacen), kakor tudi zasnovanje novih samostojnih načrtov.

Ker je pa neobhodno potrebno, da ima deželni stavbni urad inženirja, ki bi se pred vsem bavil le s to zadevo in ki bi deloval kot nadzorovalni organ deželnega odbora pri izdelovanju dotičnih projektov, naročilo se je deželnemu stavbnemu uradu, da preskrbi za to mesto sposobno moč.

Po večkratnih pogajanjih in konferencah z različnimi tvrdkami odločil se je deželni odbor poveriti to zadevo tvrdki Redlich in Berger, o kateri je znano, da vzdržuje v to svrhu poseben tehnični oddelek in da izdeluje projekte za izrabo vodnih sil za c. kr. železnično ministrstvo.

Potrebna nastavitve tehnika se je izvršila z imenovanjem c. kr. inženirja R. Geilhoferja za stavbnega svetnika.

Predno se je sklenil s tvrdko Redlich in Berger končni obvezni dogovor, je c. kr. železnično ministrstvo kot odgovor na dotično vprašanje deželne odbora sporočilo, da je v principu pripravljeno združiti glede izrabe kranjskih vodnih sil svoje interese z onimi dežele Kranjske. Pri tozadevni konferenci, ki se je vršila dne 23. decembra 1909 pri c. kr. sekcijem šefu dr. Rudelu v c. kr. železničnem ministrstvu, in katere so se od strani deželne odbora udeležili deželni glavar pl. Šuklje, referent dr. Lampe in stavbni nadsvetnik Klinar, sklenili so se s pridržkom pritrtila c. kr. železničnega ministrstva in deželne odbora ter s pridržkom odobrenja po visokem deželnem zboru sledeči dogovori:

»Predlagana skupnost interesov obsega za sedaj skupno postopanje pri sestavi katastra razpoložljivih vodnih sil na Kranjskem, dalje pri preskrbi generalnih, po obojestranskih dogovorih določenem sporedu izvršenih projektov o izrabi tako sposobnih vodnih sil in končno pri nadaljnji pridobitvi vodoparnih koncesij.

Sestava katastra vodnih sil poveri naj se tvrdki Redlich in Berger, s katero se glede obsega zahtevanih del in zato odpadle odškodnine sklenejo skupni dogovori.

Omenjeni tvrdki narasli stroški za sestavo katastra pripadli bi po polovici c. kr. železničnemu ministrstvu, po drugi polovici pa deželnemu odboru kranjskemu. Izdatke, ki nastanejo c. kr. železničnemu ministrstvu in deželnemu odboru ob priliki sestavljanja katastra po lastnih tehničnih nadzorovnih organih, nosi vsak interesent

sam. Oba interesenta naj bi se principi-
pelo izrekla za medsebojno razdeli-
tev stroškov, ki jih bode imela s pre-
skrbo generalnih načrtov za izrabo
vodnih sil, kakor tudi s pridobitvijo
dotičnih koncesij. Vendar pa bi se mor-
al ključ razdelitve teh stroškov še le
od slučaja do slučaja, posamezno za
vsak projekt, že vnaprej določiti.

Z ozirom na zatrdila, ki jih je dal
deželni odbor tvrdil Redlich in Berger,
morala bi se v dogovor z omenjeno
tvrdko sprejeti tudi principijelna do-
ločba, da se poveri isti tudi izvršitev
generalnih načrtov, honorar, ki ga bo
plačati tvrdki, pa bi se od slučaja do
slučaja določil.

Deželni odbor je v danem položaju
pritril tem za deželo brez dvoma
ugodnim pogojem ter o tem obvestil c.
kr. železnično ministrstvo s prošnjo, da
tem pogojem tudi pritril.

Tozadevna odgovora c. kr. želez-
ničnega ministrstva sicer še ni, ven-
dar ni dvoma, da bode ministrstvo
pritrilo v polnem obsegu uspehu konfe-
rencia, vsled česar deželni odbor vi-
sokemu deželnemu zboru priporoča, da
sprejme koncem tega poročila stavlje-
ni predlog.

Neomenjeno ne sme ostati, da je
deželni odbor sestavo katastra na
Kranjskem nahajajočih se vodnih sil,
na katerega se v predstojemem dogovo-
polaga za sedaj največja važnost, že iz
ozira na vseh alpskih deželah na
dnevem redu stoječa prizadevanja o
obdajanju vodnih sil pripoznal kot ja-
ko nujno.

Po skupnem postopanju s c. kr. že-
lezničnim ministrstvom v smislu
sklenjenega dogovora bo omogočeno,
da se postavi ta kataster v najkrajšem
času in s najmanjšimi stroški, ter da
se tudi v tej smeri napravi v korist
dežele važen korak naprej. Temu bi se
lahko oporekalo, ker se bavi hidrogra-
fični centralni urad s sestavo katastra
vodnih sil vseh kronovin, da bi si tudi
kranjska dežela pridobila tem potom
lahko potrebni kataster brez vsakih
stroškov. Vendar je tu uvaževati, da
hidrografični centralni urad klub tem-
u, da se že več let s tem delom bavi,
do konca oktobra 1909, in najbrže tudi
do danes ne, ni izdelal niti enega sa-
mega lista tega katastra, in je vsled te-
ga popolnoma nepregledno, kdaj bi
prišla eventualno Kranjska na vrsto.

Ce se hoče toraj storiti v tem oziru
in v najkrajšem času kaj pozitivnega,
primorana je dežela pomagati si na
drug način, kakor si je moralo tudi c.
kr. železnično ministrstvo pomagati
glede svojega katastra vodnih sil,
kljub temu, da je poskusilo dela hi-
drografičnega centralnega urada po-
spešiti za železnične namene z dovolit-
vijo subvencije v znesku 20.000 K in z
dodelitvijo dveh tehnikov, končno pa
je vendar poverilo sestavo katastra
vodnih sil tvrdki Redlich in Berger.

Ker se bode pri sestavi vodnih sil
postopalo v bistvu po načinu hidrogra-
fičnega centralnega urada, ki ima isti
cilj, bode se od dežele, sporazumoma z
železničnim ministrstvom postavljene
kataster v bistvu in z majhnimi dodat-
ki lahko priklopil od države sestavlje-
nemu katastru družih kronovin.

Ce bode pa c. kr. ministrstvo za
javna dela, oziroma hidrografični cen-
tralni urad reflektovalo na podlage za
kataster, pridobljene od dežele, kar je
naravno, je samoobsebi umevno, da bo
isto moralo povrniti stroške za sestavo
teh podlag deželi v celoti ali vsaj de-
loma.

Z veliko gotovostjo se toraj lahko
trdi, da so izdatki, ki jih bode imela
dežela pri sestavi katastra vodnih sil,
zgolj predjemoma izdani stroški.

Schwegel — Lenarčič.

Baron Schwegel stavi resolucijo, ki
naj veže deželni odbor, da mora za vse,
kar ukrene glede električnih central
prej izposlovati dovoljenje deželnega
zbora. Pri tej priložnosti brani stališče
velepesebnikov, ki morajo proti »so-
cialistični« večini braniti načela kon-
servativizma, ter brani dualizem. Lenar-
čič govori proti deželnim podjetjem.

DR. ŠUSTERŠIČ.

Ekselencija baron Schwegel je go-
voril o dualizmu. Izkušnja nas uči, da
nas spor z Mažari vedno bolj razdružu-
je. Dualizem je nastal, ker so si Nemci
in Mažari razdelili hegemonijo, da tla-
čijo Slovane, kar nam zopet ni všeč.
(Veselost in odobravanje.) Dualizem je
danes neka mehanska zveza med Av-
strijo, ki niti imena nima in med deže-
lami Štefanove krone. Delegacije naj
bi tvorile vez, a če mi, ali pa Mažari
ne izvolijo delegacije, se vlada monar-
hija ex lex, ker nimamo § 14. v skupni
ustavi. S federalizmom se napravi kon-
nec sporu vseh narodov, v tem in edino
v tem je pa tudi edina moč in bodoč-
nost naše države. (Živahno odbrava-

nje.) Ako se izvede federalizem, potem
bo zadobilo naše cesarstvo tisto veli-
kansko moč, ki jo želimo našemu ce-
sarstvu. (Živahno odobravanje in plos-
kanje.)

DR. LAMPE.

Govornika veseli, da se je vnela ob
tem predmetu tako živahna razprava.
Kakor v Geisslerjevi cevki so se pokaza-
le barve vseh mogočih naziranj. Govor-
niku gre pa samo za to, da pride stvar
v tir. Po resoluciji, ki jo je predlagal
baron Schwegel, se deželnemu odboru
vežejo roke. Prosi Schwegla, naj po-
pravi svojo resolucijo, v kateri zahteva,
naj se vsi predlogi pravočasno predložijo
deželnemu zboru. Predlaga, da se od-
govor železniškega ministrstva vzame
na znanje in deželni odbor pooblasti,
da dalje zasleduje v zvezi z železni-
škim ministrstvom vprašanje podežel-
nih električnih central.

KOBI

priporoča predloge. Za 6000 konjskih
sil je že zdaj zagotovljenih odjemalcev.
Po vodni sili bo elektrika, proizvajana
v deželnih električnih centralah, za 50
do 60% ceneja, kakor ljubljanska elek-
trika.

Zgradba nove deželne hiše.

O nameravani zgradbi nove dežel-
ne hiše poroča Lenarčič. Zbornica skle-
ne: Deželni odbor se pooblašča, da
zgradi novo uradno hišo na deželnem
svetu, ležečem ob Turjaškem trgu, Go-
sposki in Salendrovi ulici in da najame
v ta namen potrebno posojilo v znesku
474.000 K. Poročilo deželnega odbora o
nameravani zgradbi nove deželne hiše
še objavimo.

Letno poročilo deželnega odbora za leto 1900 do vstetega leta 1908.

Na predlog grofa Barba se odobri
en blok brez vsake razprave ustno po-
ročilo odseka za letno poročilo o letnih
poročilih deželnega odbora za leto 1900
do vstetega leta 1908. (Živahno odbrava-
vanje in ploskanje.)

Poslanec dr. Žitnik predlaga:
Dež. odboru se naroča, da v prihodnjem
zasedanju predloži za bodoča tri leta
program, po katerem se bodo sistemati-
čno izvrševala melioracijska dela in
cestne zgradbe. (Sprejeto.)

NAKUP BLEDA.

Glede nakupa Muhrovega posestva
na Bledu poroča deželni odbornik dr.
E. Lampe:

Došlo je več prošelj, da bi dežela
kupila Muhrovo posestvo na Bledu,
vsled česar je že pred dvema letoma
deželni odbor vprašal gosp. Muhra za
ceno. Muhr je začetkoma zahteval
1.200.000 kron. Obravnave so se vlekle
dalje, a prišlo ni do nikakega sklepa.
Dne 15. aprila 1909 je naznanil Muhr,
da ponudi svoje posestvo deželi za vsot-
to 800.000 do 830.000 kron. Kakor je že-
leti, da pride Blejsko jezero v posest
kranjske dežele, se mora le postaviti
dežela na stališče, da ne sme trpeti no-
bene škode. Lastnega gospodarstva de-
žela ne more uvesti. S kupno ceno stro-
ški še niso izčrpani. Parcelirati bi se
moral svet, zgraditi nove ceste, skrbeti
za olepšavo, patronat je gotovo tudi
bremeno. Če bi kupila dežela Muhrovo
posestvo, bi morala tudi braniti svoje
pravice. Po pregledu dosedanjih cenit-
ev in vpoštevanju vse razmere, je skle-
nil finančni odsek, da se odgovori g.
Muhru, da je pripravljena dežela pla-
čati za celo posestvo z vsem inventar-
jem in z vsemi pravicami 600.000 kron.
Če bo Muhr s ceno zadovoljen, se po-
oblasti deželni odbor, da sklene nakup.

DR. ŠUSTERŠIČ

izvaja med drugim, da je 600.000 kron
prva in zadnja beseda. Dežela ne sme
iti en vinar nad to vsoto. Na podlagi
vsega materiala moram izjaviti, da
skupilo 600.000 kron ni posebno dobra
kupčija za deželo. Sodim bolj skepti-
čno, kakor sodi celo kupčijo gospod
poročevalec. Vpoštevat se morajo raz-
ni momenti. Pri cenitvi se ni vpošte-
valo breme patronata, kar znaša vsaj
50.000 kron. Grad nima nobene promet-
ne vrednosti. Pravice na jezeru: tu ne
kaže nastopiti proti koristim prebival-
stva. Stari Muhr jih je izkušal izvrše-
vati, a je odnehal, ker bi prebivalstvo
stroge izvršitve teh pravic ne preneslo.
Skupilo 600.000 kron bo znabit brez
škoda deželi, ampak samo deželi. S
parcelacijo in zgrajene vile in stavbe
bodo tvorile davčne objekte in tako bo
dobila dežela neposredno po deželnih
dokladah dohodek. Samo z ozirom na
ojačenje davštine je mogoče, da v me-
jah, ki jih je označil poročevalec, iz-
kušamo ohraniti ta biser kranjski de-
želi in samo iz teh ozirov glasujem za
skupilo 600.000 kron in z ozirom na
idealni moment. (Živahno odbrava-
nje.) Poročevalčevi predlogi obveljajo.

DEŽELNI PREDSEDNIK

baron Schwarz odgovarja na razne in-
terpelacije. Vsebinsko odgovorov še obja-

vimo. Ko odgovarja baron Schwarz in-
terpelaciji glede na neupravičeno toče-
nje žganja, da glavarstva prestopke
strogo kaznujejo, zakliče dr. Pegan:
Drugod pač, samo v Kranju ne, kjer
kaznujejo prestopke le s 5 kronami.

Lex Lampe.

Z ozirom na znano dr. Lampetovo
resolucijo, po kateri sme deželni odbor
nebiestveno izpremeniti stilistično be-
sedilo, izjavi deželni predsednik, da bo
tu presojala deželna vlada v posamez-
nih slučajih, če se je šlo za bistvene ali
nebiestvene izpremembe. Deželni glavar
odgovori tudi nato dr. Tavčarju, da se
v tem slučaju ni šlo za izpremembo de-
želnega reda, marveč za nebiestvene
stilistične izpremembe. (Dr. Šusteršič:
Za prazen nič! — Živahno odbrava-
vanje.)

Dr. Lampe

odgovori na Bornoovo interpelacijo o
telefonskem omrežju na Gorenjskem.
Deželni odbor se je v zadevi obrnil na
trgovinsko ministrstvo, ki pa še ni od-
govorilo. Z ozirom na stavljenjo inter-
pelacijo bode deželni odbor urgiral od-
govor. (Živahno odobravanje.)

KONEC ZIMSKEGA ZASEDANJA.

Deželni glavar nato zaključi zad-
njo sejo plodonosnega zimskega zase-
danja in želi, da se v prihodnjem zase-
danju zopet vidimo krepki in čvrsti!
(Živahno odobravanje.)

Slovenska ljudska poli- tika.

SLOVENSKA OBSTRUKCIJA V ŠTA- JERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Kakor je dobil kranjski deželni
zbor namah drugačno lice, ko je sto-
pila vanj večina S. L. S., tako so se raz-
mere takoj izpremenile v štajerskem
deželnem zboru, v katerem zastopajo
Slovence sami poslanci, pripadajoči
Vseslovenski Ljudski Stranki. Poslan-
ci »Kmečke zveze« so v štajerskem de-
želnem zboru že enkrat obstruirali in
so dosegli uspeh, zdaj zopet obstruira-
jo in z dolgimi slovenskimi govori do-
povedujejo Nemcem, da slednji ne
bodo paševali v štajerski deželi, ki je
po eni tretjini slovenska.

Vzrok za obstrukcijo nam navaja
komunike deželnozbornskega »Sloven-
skega kluba«, ki je 2. t. m. to-le izjavil:
»Slovenski klub« konstatuje, da
nestrpnost nemške večine čezdaljebolj
narašča. Že zopet je na dnevnem redu,
da se narodni predlogi Slovencev ne
puščajo v odseke. Odsekom odkazani
gospodarski predlogi Slovencev, n. pr.
železniški, se v odsekih ne uvažujejo.
Zasramovanja slovenske delegacije in
slovenskih volivcev od strani večine se
ne grajajo. Deželni glavar se dosledno
brani, da bi slovenskega namestnika
tudi za trenutek pustil, da prevzame
vodstvo poslovanja. Uvažujoč to sovra-
žno stališče večine, je prišel »Slovenski
klub« do prepričanja, da hočejo Nemci
po končanem proračunu uzakoniti že
napovedana nasilja, kar se tiče šole in
obšinske avtonomije. Zato je »Sloven-
ski klub« danes soglasno sklenil, da v
obrambo dosedanjega stanja in da od-
bi je nemškonacionalne namere, upo-
rabi vsa po poslovniku dopuščena
sredstva za najostrejšo opozicijo, od
vlade pa upa, da bo v svrhu ohranitve
dosedanjega faktičnega posestnega
stanja slovensko manjšino vsaj v toliki
meri branila, kakor brani nemško
manjšino na Češkem.

Zlasti iz slednjega pasusa se raz-
vidi, da je obstrukcija naših štajerskih
deželnih poslancev smotrana, dobro
zamišljena ter načelna.

Cesarski namestnik grof Clary je
2. t. m. povabil dr. Korošca in dežel-
nega odbornika Robiča k sebi, da se
informira o vzrokih obstrukcije, polo-
žaju ter zahtevah Slovencev.

× × ×

Obstrukcija sama se je začela že v
seji 1. t. m. Neglede na stvarne razloge
so dispozicijo zanj v tej seji ustvarili
Nemci z doslednim odklanjanjem
predlogov slovenske manjšine.

Dr. Benkovič se pritožuje, ker
se med drugim odklanja predlog glede
ustanovitve slovenske obrtne šole v
Velenju in se noče slovenskih govorov
stenografsko zabeležiti. Dr. Benkovič
se sklicuje na boje na Češkem in kliče
večino, da se Slovenci nikakor ne bodo
pustili majorizirati.

Nato govore Ozmeč, Novak, Meško,
Terglav, Pišek, Vrstošek, Benkovič, in
sicer od opoldan do polnoči, vsi v slo-
venskem jeziku, nakar je predsednik
moral zaključiti sejo in napovedati
prihodnjo sejo za četrtek.

Liberalni poslanec, zastopnik mest,
dr. Kukovec, se je zopet proslavil s
tem, da je samonemško govoril in na-

padal slovenske poslance. Sicer pa
nanj nobeden nič ne dá in je vseeno,
kaj govori in misli poslanec tistih par
liberalcev, ki vegetirajo po Celju.

Našim vrlim štajerskim sloven-
skim poslancem pa kliče celokupno
slovensko ljudstvo: Naprej za pravice
Slovenstva, vi braniki naše meje!

UGODNA PROGNOZA ZA ČEŠKI DE- ŽELNI ZBOR.

Pri včerajšnjem posvetovanju nem-
ških poslancev v Pragi se je dosegel
uspeh z ozirom na delozmožnost če-
škega deželnega zbora. Sklenilo se je
namreč, da Nemci dopuste razpravo o
finančnih predlogih — izvzemši prora-
čunski provizorij — kakor tudi konsti-
tuiranje deželnega odbora. Čehi pa
so v toliko popustili, da se narodno-
politične predloge odkažejo permanen-
tni komisiji. Ako ne pride kaj vmes,
je torej upati, da bo deželni zbor v
štirinajst dnevnem zasedanju rešil do-
ločeni delovni program. Pred današ-
njo prvo sejo so se sestali načelniki
strank, da določijo dnevni red prihod-
nje seje.

»Tagespost« poroča, da je z ozirom
na uspeh včerajšnjega posvetovanja
nemških poslancev za trdno pričako-
vati, da se delovni program tekočega
zasedanja v sporazumu obeh narodnih
taborov natančno odmeri in ker tudi
od češke strani ni pričakovati novih
presenečenj, je toliko kot gotovo, da
je delozmožnost deželnega zbora reše-
na. Toda v nemških krogih da se od-
ločno povdarja, da bo v slučaju, ako
bi hotela bodoča parmanenčna komi-
sija krivično zavlačevati razprave o
narodno-političnih predlogih, takoj zo-
pet pričela nemška obstrukcija.

REKONSTRUKCIJA KABINETA

je še vedno glavni predmet ugibanj v
časnikarskih in političnih krogih. Vla-
da misli baje le na spremembo v onih
ministrstvih, ki so v zadnji politični
kampanji največ trpela, t. j. pred vsem
nemško-narodno in delavsko ministr-
stvo. Čehi bi dobili že pod Bienerthom
I. jim dovoljeno poljedelsko in češko-
narodno ministrstvo. Do tu bi bila
stvar precej lahka, a tu je zahteva Ju-
goslovanov po primernem zastopstvu
v kronskem svetu. Kakor poročajo
nemški listi, je vlada z ozirom na nem-
ški odpor proti jugoslovanskemu na-
rodnemu ali dalmatinskemu deželne-
mu ministrstvu zavrgla ta svoj načrt;
ker pa zahteva Jugoslovanov podpi-
rajo vse slovanske stranke, zlasti Čehi,
se misli na to, da pride Jugoslovan v
kako drugo ministrstvo. Čehi da so
pripravljeni v ta namen odstopiti
poljedelsko ministrstvo, v kompenza-
cijo pa bi dobili ministrstvo za javna
dela. Jugoslovansko zastopstvo v kron-
skem svetu je tudi sporna točka med
nemškimi nacionalci in krščanskimi
socialci, ker slednji stvari niso tako na-
sprotni, ko prvi. Ta zadeva igra važno
vlogo pri sedanjih praških posvetova-
njih. Kar se tiče različnih imen, ki se
navajajo za ministrske kandidate, pa-
vijo listi, da nič ne vedó. Mi
tudi ne.

OGRSKA.

Tisza za zvezo strank 1867.

V ogrskih političnih krogih se pri-
pisuje velik pomen odločnemu nastopu
Tisze za ministrskega predsednika
Khuen. Včeraj je Tisza konferiral s
trgovinskim ministrom Hieronymom,
grofom Andrassyjem in drugimi poli-
tiki v svrhu združitve onih elementov,
ki so prijazni programu iz l. 1867. Nova
tozadevna stranka se baje ustanovi že
tekotem teh dni. V tem slučaju prevza-
me notranje ministrstvo grof Zichy,
kakor je že obljubil.

Municipij v Budimpešti za Khuen.

Municipij v Budimpešti je v svoji
včerajšnji seji sprejel dva jako zna-
čilna sklepa. Prvi se imenuje bivšega
ministra Andrassyja za njegove zaslu-
ge nasproti ogrski prestolici za čast-
nega člana, drugi pa se na današnjem
glavnem zboru vzame na znanje re-
skript o imenovanju Khuenovega kabi-
neta. Ako bi se morda od kake strani
mesto pozvalo k narodnemu odporu,
potem se tak poziv zavrne in vladi iz-
javi, da mesto v sedanjih razmerah ni-
ma nobenega povoda, da bi podpiralo
tako protivladno gibanje.

Rauch gre?

Iz Budimpešte se poroča, da je ba-
ron Rauch včeraj odpotoval na Dunaj,
kjer bo danes cesarju ponudil svojo
demisijo. Naslednik da mu bo na hr-
vaškem banskem stolu grof Pejačević.
Ta vest se vedno zopet vrača v časo-
pisju; morda bo sedaj enkrat postala
resnica.

Naročajte „Slovenca!“

Sklepi deželnega zbora kranjskega

DNE 28. JANUARJA 1910 O PREDLOGIH FINANČNEGA ODSEKA.

Poročevalec poslanec dr. Žitnik.

Prošnja krajnega šolskega sveta v Stranah pri Kamniku glede podpore za šolsko zgradbo, se odstopi deželnemu odboru, ki naj prošilce obvesti, da se morajo take prošnje vlagati potom šolske oblasti.

Prošnja krajnega šolskega sveta v Mavčičah, pol. okraj Kranj glede podpore za zgradbo novega šolskega poslopja se vrne deželnemu odboru, ki naj prošilce obvesti, da se morajo take prošnje vlagati potom šolske oblasti.

Prošnja mestnega magistrata ljubljanskega glede dež. prispevka k stroškom za zgradbo dveh mestnih ljudskih šol in cesarja Franc Jožefa I. višje deklariše šole se vrne deželnemu odboru, ker iz nje ni razvidno, koliko znašajo zgradbeni troški.

Prošnja županstva občine Polšnik za podporo za popravilo vseh nalivov razdrte občinske ceste iz Polšnika proti Št. Jurju, se odstopi deželnemu odboru s priporočilom.

Poročilo deželnega odbora o načrtu zakona glede kanalskih pristojbin v deželnem stolnem mestu Ljubljana, se vrne deželnemu odboru z naročilom, naj opozori mestni magistrat na pretrde zahteve v § 4. načrta zakona.

Prošnja županstva Sp. Idrija za podporo za temeljito popravilo občinske ceste v Kanomlju, se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da čimprej v tem oziru potrebne ukrene.

Prošnja županstva v Doleh nad Idrijo za napravo vodovoda v Zavracu, se odstopi deželnemu odboru, da po stavbenem uradu izdela načrt, dovolji običajno deželno podporo in izposluje državni prispevek.

Prošnja posestnikov iz vasi Dobrave, Zirovski Vrh in Zatrežnik v občini Žiri glede podpore za temeljito popravilo poti skozi Rakulek proti Zatrežniku, se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.

Prošnja gospodarskega odbora v Dol. Jezeru pri Cerknici za podporo v pokritje stroškov za zgradbo mostu in cestnega napisa, se s toplim priporočilom odkaže deželnemu odboru v rešitev.

Deželnemu odboru se naroča, da o razširjeni zgradbi domobranske vojašnice deželnemu zboru poroča v prihodnjem zasedanju.

Prošnja gospodarskega odseka v Martinjaku pri Cerknici za napravo vodovoda se odstopi deželnemu odboru, da čimprej vse potrebno ukrene.

Prošnja županstva Preddvor, da se občinska pot od Gor. do Dolenje Bele uvrsti med okrajne ceste, se odstopi deželnemu odboru z naročilom, da dogovorno s krajevnim cestnim odborom v prihodnjem zasedanju stavi primerne nasvete.

Prošnja županstva občine Vipava glede podpore za napravo napajališča in vodnjakov na Nanosu, se odstopi deželnemu odboru z naročilom, da dogovorno s komisijo za agrarne operacije vse potrebno ukrene. Obenem se deželni odbor pooblašča, da v ta namen dovoli primerno podporo.

Prošnja podobčine Gor. Polje pri Toplicah za podporo v delno pokritje stroškov za most čez Krko se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.

Prošnja županstva občine Jesenice glede podpore za popravilo občinske ceste v Plavškem rovtu se odstopi deželnemu odboru v primerno rešitev.

Deželne ustanove za gojence »Marjanišča« se zvišajo od letnih 200 K na 240 K in se kredit za to dovoli iz deželnega zaklada.

Prošnje okrajno-cestnega odbora Vipava, Senožeče, Postojna, Il. Bistrica in Lož se odstopajo deželnemu odboru s priporočilom, ker se je doslej v teh okrajih gradilo in popravljalo razmerno jako malo cest.

Načrt zakona glede vodovodne naklade za mesto Kranj se odobri.

Sklep deželnega odbora glede deželnega prispevka za pomožno akcijo se odobruje in se istemu naroča: a) izplača iz deželnega zaklada obljubljenih 20.000 kron; b) »Gospodarsko zvezo« obvesti, naj ona z vso odločnostjo izposluje ostali primanjkljaj v pokritje stroškov za pomožno akcijo; c) v bodočem zasedanju poroča o končnem obračunu »Gospodarske zveze« z vlado.

Poročila finančnega odseka.

V seji dne 31. januarja so se obravnavala sledeča poročila finančnega odseka:

O prošnji občine Kranj za podporo k ustanovitvi okrajne bolnice v Kranju priporoča poročevalec Pogačnik dež.

odboru, naj prispeva s primerno podporo. — Posl. Zabret najtoplejšje priporoča prošnjo, ker je bolnica na Gorenjskem nujno potrebna. Prošnjo priporoča tudi poslanec Pirc. Poročevalec predlog obvelja.

Na znanje se vzame poročilo o stanju ljubljanskega mestnega poročila. Odkloni se Ivanečičeva ponudba o nakupu prostosledov.

O prošnji dr. Zajca (poroč. Pogačnik) za podporo društvu zdravnikov na Kranjskem se sklene, da se odstopi v primerno rešitev deželnemu odboru.

O raznih prošnjah, zadevajajočih deželno gledališče, poroča poslanec Kobi. Sklene se, da se odstopijo prošnje deželnemu odboru v rešitev.

Dopis mestnega magistrata v Ljubljani v zadevi prevzetja gledališkega poslopja v mestno občinsko last (poroč. poslanec Kobi) se odstopi dež. odboru v rešitev.

Prošnja okrajnega ribarskega odbora za prispevek k napravi novega ribarskega zavoda (por. posl. Povše) se odstopa deželnemu odboru. Razprave se je udeležil posl. Galle.

O deželnem prispevku (poroč. poslanec Žitnik) za pogozditev pašnikov graščaka Karola Mayerja na Nanosu se prošnja odstopa dež. odboru z naročilom, naj jo priporoči c. kr. komisiji za pogozdovanje Krasa.

O prošnji zastopa zdravstvenega okrožja v Novem mestu za večjo podporo v pokritje primanjkljaja 158.504 K pri zgradbi in opremlitvi cesarice Elizabete bolnice poroč. posl. Pogačnik, ki predlaga, naj se dovoli 5400 kron, kar obvelja.

Društvu zdravnikov na Kranjskem se dovoli 200 kron. (Poroča posl. Pogačnik.)

Poročilo deželnega odbora glede adaptacije vrtnarskega stanovanja v blaznici na Studencu se vrne deželnemu odboru.

Poročilo deželnega odbora (poroč. posl. Hladnik) o pospeševanju vinarstva na Kranjskem l. 1901 se vzame odobruje na znanje. — Poročilo daje jasen pregled, da se je dežela po svojih skromnih močeh zavzela za pospeševanje vinogradništva.

Deželnemu odboru se odstopa v rešitev prošnja društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana. (Por. posl. Jaklič.)

Cesta Žiri oziroma Podklanc.

O prošnji občine Rovte za podaljšanje ceste do Žirov, oziroma do Podklanca, poroč. posl. Hladnik, ki predlaga, naj deželni odbor predloži v prihodnjem zasedanju zakonski načrt o tej cesti. Posl. Lavrenčič v temeljitom govoru priporoča zadevo deželnemu odboru. Govori še Lenarčič.

Dr. Lampe izvaja: Ta cesta se res vleče kakor morska kača. Mi hočemo, da se izvrše ceste iz Žirov, cesta Ravča proti Vrhniku in zvezna cesta. Odprl se bo krasen svet zlasti v Sori. Vse tri ceste so v programu, a naenkrat se ne morejo napraviti, ker presegajo moči okrajnega cestnega odbora. Zavrača očitane pripravnosti. V prihodnje se bo moralo gledati na zgradbo dovoznih cest k nameravanim novim železniškim progam.

Predlog odsekov obvelja.

Železnica Ljubljana-Idrija.

Prošnja železniškega konzorcija za zgradbo železnice Ljubljana-Idrija se odstopa deželnemu odboru v rešitev. (Poroča posl. Kobi.)

Prošnje občine Trojane

se odstopijo deželnemu odboru v primerno rešitev. (Poroča posl. Hladnik.)

Cesta Pljuska-Litija.

Preložitev Markotovega klanca na deželni cesti Pljuska-Litija v dolgosti 1100 m ter s proračunjenimi stroški v znesku 13.000 kron se odobri po projektu, ki ga je izdelal deželni stavbni urad ter se v pokritje stavbnih stroškov dovoli iz deželnega zaklada 50% prispevek v znesku 6500 kron. (Poroča posl. Jaklič.) Sklene se tozadevna postava.

Zviša se deželna podpora kmetijskemu preizkuševališču na 1500 kron, če dobi zavod avtorizacijo.

Postava o varstvu ptic.

Schollmayer-Lichtenberg poroča v imenu upravnega odseka o zakonu v varstvo ptic. Dr. Tavčar prosi, naj se pomilosti zeleni vodni kos, ker je tako zelo lep, ko leti čez vodo. Poročevalec je tudi za to, kar izzove v zbornici soglasno odobravanje in se lepi tiček pomilosti z vsemi glasovi vseh strank. Postava je bila sklenjena soglasno.

Interpelacija posl. Demšarja

in tovarišev na gospoda deželnega predsednika.

»C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju je z odločbo z dne 24. januarja 1910

na podlagi nekaterih nepravilnosti in enostranskih poizvedb vzelo županu trga Železniki priprave za občinske volitve, to je sestavo volivnega imenika kakor tudi rešitev reklamacij in hoče to izročiti na občinske stroške svojemu komisariju. S tem se dela grda krivica županu in občini. Podpisani smatrajo tako postopanje za kršenje občinske avtonomije in vprašamo c. kr. deželno vlado: Ali ji je znano, na podlagi kakšnega dokaznega materiala je prišlo do tega postopanja c. kr. okr. glavarstvo?

Dnevne novice.

+ **Konservativcem.** Kdo se še ne spominja nedavnih časov, ko ni bilo bolj zaničljive besede od liberalne stranke, kakor če se je komu reklo »konservativec«? Nazadnjačstvo, mračnjaštvo in vse druge take temne lastnosti so bile izražene v besedi »konservativec«. In kaj smo doživeli? Gospodje od prosvitljenega nemškega ustavovernega veleposvesta so sami sebe proglasili za konservativce. To stališče je branil baron Schwegel, ki je svaril pred prevelikim in prenapetim naprednjštvom dr. Lampeta in pred socializmom dr. Kreka. Baron Schwegel je toplo priporočal zbornici, da naj s skrajno varčnostjo zadržuje napredne črte dr. Lampetove. Tako je prišel konservativcem zopet do časti. Tudi liberalci so postali tihi konservativci in so pritrjevali ekselenci baronu Schweglu. Tako se časi izpreminjajo!

+ **Zahrbtnosti.** Neki Kurt von Benigsen je v »Oesterreichische Rundschau« spisal članek o kranjskem deželnem zboru, ki ima namen preprečiti sankcijo zakona o izpremembi občinskega in občinskega volivnega reda. Članek je spisan z nemškega in veleposesniškega stališča. Vemo, da se z vsemi sredstvi za hrbtnost ruje, da bi se preprečila sankcija novih zakonov. Tudi liberalci delajo na to, kot pravi »konservatorji« vseh starih grehov.

+ **Za narodno enakopravnost.** Do čim vlada na vso moč podpira nemško narodno manjšino na Češkem in se za žive in mrtve trudi, da bi Čehi priznali Nemcem brezpogojno narodno avtonomijo in razdelitev dežele v to svrhu, se prav nič ne meni za slovenski manjšini na Štajerskem in Koroškem. Slovenci pa smo preveč politično napredovali, da bi to dalje trpeli. Vprašanje narodne avtonomije se ne sme za nobeno ceno rešiti samo za Češko, marveč v celih državah, predvsem pa na jugu. Zato pozdravlja vse slovensko ljudstvo z veseljem odločni nastop poslancev Vseslovenske ljudske Stranke v štajerskem deželnem zboru in njihovo obstrukcijo zoper nasilno nemško večino ter pristrano vlado. Nemcem in vladi bomo vendarle dopovedali, da v Avstriji tudi preko Slovencev in proti njim ni mogoče vladati!

+ **Naše društveno življenje.** Včeraj 2. t. se je ustanovilo katoliško izobraževalno društvo na Hrušici pri Ljubljani. Zbralo se je pri Korbarju nad 150 Hruščanov, Bizovičanov in mož iz Štepanje vasi, bilo je zelo veliko tudi deklet, ki so obenem osnovali svoj deklariški odsek. Društvo je ustanovil kaplan Petrič, govoril pa je F. Terseglav, ki je pridobil fante za orlovsko organizacijo. Zdaj je že cela obširna šentpeterska fara preprežena s krščanskimi društvi. Bog živi!

+ **Obrtni shod.** Na Vrhniku se je vršil v nedeljo 30. januarja v občinski hiši obrtni shod. Govoril je poslanec Gostinčar o predlogah v obrtnem odseku državnega zbora, glede samostojnih obrtnih zbornic, o varstvu stavbenih obrtnikov in o odpravi kaznivih del. Povdarjal je potrebo velike obrtne organizacije, ki bi bila v stanu braniti obrtni stan. Vsi zakoni v obrambo obrtnikov ne morejo pomagati, ako obrtniki sami po organizacijah nič ne store. Zborovalci so z zanimanjem poslušali in popolnoma odobraval izvajanja.

+ **Zadrskemu nadškofu dr. Dvorniku** se je, kakor poročajo listi, zaradi telesne in dušne oslabelosti vzela jurisdikcija in se je za apostolskega delegata in administratorja imenoval šibeniški škof Pulistič, ki pa ostane na svojem dosedanjem mestu. Za generalnega vikarja bo baje imenovan pl. Borzatti.

+ **Grof Karol Lanthieri a Paratico**, grajščak na Vipavi, huzarski ritmojster v pokoju, je v noči 2. t. m. po dolgi in težki bolezni v 70. letu svoje starosti umrl. Z njim je izumrla starodavna in slavna rodbina Lanthieri, ki je tako v goriški kakor v kranjski zgodovini igrala važno vlogo in se imenuje vedno med prvimi v naši domači povestnici. Pokojni je bil tip jovialnega plemenitaka, njegova obširna posestva pode-

duje njegov svak baron Levetzov, doma s Prusije.

— **Strasen zločin.** V Sesljanu pri Trstu so zaprli 40-letno, od svojega moža ločeno Franco Leban in njenega ljubimca Jožefa Gašperina iz Radoljice, ker sta pred štirimi leti svojega otroka živega sežgala, leto pozneje pa drugega otroka utopila. Oba zločina priznavata.

— **Poštni zadevi.** Poštni upravitelj Teodor Vidic v Novem mestu je imenovan za poštne nadupravnika in kontrolor Jožef Kurent v Ljubljani za nadkontrolorja.

— **Generala infanterije in bivšega nadzornika** čet barona Reinländerja, ki je umrl v svoji vili v Piranu, so ondi z velikim častmi pokopali.

— **Šest novih torpedovk** je izgotovila za našo mornarico ladjedelnica Sv. Marka. Torpedovke imajo hitrost 28—29½ morskih milj v uri in ne samo 26 milj, kakor je v pogodbi. To priča o izbornosti ladjedelnice.

— **Narododelavsko organizacijo** so ustanovili v Trstu Lahi. Delavci, ki so v odboru, so sami mazziniani iredentovci. Čudežev ta »delavska organizacija« gotovo ne bo naredila, k večjemu kakšne demonstracije, eventualno z bombami.

— **Hudi viharji** razsajajo ob dalmatinski obali. Veliko bark je razbitih, v Makarski in Novem gradu so valovi poškodovali pristaniške naprave.

— **Pisatelj Björnsonu** je čezdalje slabše.

— **Iredentovski škandali.** Na plesu Lege nazionale 2. t. m. v Trstu se je pojavilo več mask v laških trikolorah, za kar so žele gromovit aplavz. Policijski komisar je maske pozval, da trikolore odlože, toda ljudje so uradnika atakirali, tako da so morali policisti potegniti sablje. Pri tem so nekega moža zaprli, nakar so reditelji napravili sami red in mir.

Ljubljanske novice.

Ij **Občni zbor »Abstinenta«** se vrši jutri v petek, zvečer ob pol 8. uri.

Ij **Predavanje »Leonove družbe«**. V ponedeljek, dne 7. februarja, bode priredila »L. D.« zanimivo društveno predavanje. Predaval bode prof. dr. K. Wessely (z Dunaja) o tvari: »Začetki krščanske kulture in stari papyri«. G. predavatelj je priznan strokovnjak v »papyrologiji«; sam je v Egiptu iskal in zbiral te stare spomenike človeške kulture. Ker je g. predavatelj tako požrtvovalen, da bode nalašč prišel v Ljubljano, da nas v poljudni obliki seznani z najzanimivejšimi rezultati nove vede, zato pričakujemo, da bode občinstvo z obilno udeležbo pokazalo svoje zanimanje za predavanje. Začetek ob 6. uri zvečer v knjižnični dvorani »Katoliške Tiskarne«.

Ij **V torek** je v S. K. S. Z. predaval Franc Terseglav o »Ženi v evangelijih«. Občinstva je bila polna dvorana S. K. S. Z.

Ij **Ženski odsek »Slovenske kršč. socialne zveze«** vabi k proslavi obletnice svoje ustanovitve, ki se vrši v nedeljo, dne 6. februarja t. l. — Spored: Zjutraj ob 7. uri v križevniški cerkvi sv. maša s cerkvenim govorom in skupnim sv. obhajilom društevnic. Zvečer ob 6. uri v društveni dvorani v hotelu »Union« (Franciškanska ulica) društvena veselica s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govor, govori dr. Krek, drž. in dež. poslanec. 3. A. Foerster: »Kadar mlado leto...«, poje društveni zbor. 4. »Dve poroki«, deklamuje Jelica Gornikova. 5. J. Aljaž: »Ujetega ptiča tožba«, poje društveni zbor. 6. V. Laharnar: »Mladosti ni«, poje društveni zbor. 7. »Ciganska sirota«, prednaša Minka Vidrova. 8. »Tri sestre«, igra v treh dejanjih; spisal dr. Krek.

Ij **Predpustnica »Ljubljane«** se je včeraj v vsakem oziru kar najlepše izvršila. »Ljubljano« je počastilo mnogo odličnjakov in množice elegantnega občinstva. O prireditvi še izpregovorimo.

Ij **Nove orglje v gimnazijski kapelici**. Kapelica I. državne gimnazije v Ljubljani je te dni po skrbi ravnatelja dr. Požarja, vnetega prijatelja glasbe, in po velikodušnosti plemenitih dobrotnikov dobila nove orglje. Lične so in po velikosti umerjene prostoru. Na Svečnico so pri slovesni službi božji v splošno veselje mladine prav dobro prestale prvo skušnjo. Strokovnjaška ocena brez dvojbe poda ugodno sodbo. Načrt je sestavil č. P. Hugolin Sattner O. S. F., blagoslovil pa jih je katehet dr. Svetina. Ocenio dela in seznam dobrotnikov priobčimo v kratkem.

Ij **Staro vojaško preskrbovališče — gledališče**. Narodna »delavska« organizacija je izbrala na stroške magistrata in davkoplačevalcev svoje prostore v poslopju starega vojaškega preskrbovališča na Dunajski cesti. Magi-

strat ji ondi daje prostore brezplačno. Narodnonapredna gospoda se menda ne zaveda, da taka organizacija, ki samo sebe ne more vzdržati, nima pomena in tako se dajo taki malenkostni organizaciji prostori, ki bi bolje služili vsakemu drugemu namenu. Magistrat najbolje in najbolj neblamirano stori, ako sam odpove tej odlični in za mestno blagajno tako velenekoristni stranki. Sedaj si je ta »organizacija« izmislila, da bo prirejala gledališke predstave v podrtiji na Dunajski cesti. V »Narod« so zapisali, da bodo ondi igrali »teater« in s tem so mislili, da so zadostili vsem predpisom, ki staro poslopje vojaškega preskrbovališča nič kaj ne priporočajo za gledališče. Za včeraj je bila napovedana predstava »Divjega lovca«, pa igra se je končala, še predno se je začela, ker so varnostni organi mestnega magistrata vendar spoznali, da bi bila v starih podrtijah predstava preriskirana. Tudi ples se ne sme več vršiti v teh prostorih, in kakor rečeno, sedaj je treba le še preskrbeti, da se ta »organizacija« enkrat za vselej poslovi od protektorstva mestnega magistrata in da si poišče stanovanje drugod.

Ij Prednica karmelitskega samostana umrla. Na Selu pri Ljubljani je umrla Marija Terezija Mozej, prednica karmelitskega samostana.

Ij Nagloma je umrl danes v Ljubljani splošno znani grof Albert Lichtenberg, 62 let star. Ob 10. dopoldne je še čital časopise. Ob 1½ 11. je obiskal v Predlicah ulicah svojo hčer, kjer ga je zadela kap. Bil je takoj mrtev.

Ij Smrtina kosa. Na Erjavčevi cesti št. 4 je umrla Marija Melita Renko, v Florijanski ulici št. 28 pa Marija Horak.

Razne stvari.

Čedni spomini za Ferrerom. Na generalno prokuraturo v Parizu je došla prošnja neke Leopoldine B., da se ji priznajo ubožnostne pravice za tožbo proti Ferrerovi zapuščini. Svojo prošnjo utemeljuje ženska sledeče: L. 1900 se je spoznala s Ferrerom in ker ni vedela, da je oženjen, stopila z njim v intimne odnose. Obečal ji je zakon, a ko je izvedela, da je oženjen, jo je pomiril, češ, da se bo dal na Francoskem naturalizirati in ločiti od svoje žene, potem jo bo poročil. Takoj spočetka razmerja je Ferrer dosegel, da mu je Leopoldina B. prepustila upravo svojega premoženja v višini 100.000 frankov, ki so bili naloženi pri Credit Lyonnais. Kmalu nato se je razmerje med obema ohladilo in prišlo je do končnega spora. Leta 1906. zahtevala je Leopoldina B. od banke računski izveček, nakar je dobila odgovor, da je denar že dolgo dvignjen po Ferrerju, ki se je izkazal z njenim pooblastilom. Ko je zahtevala pojasnila, ji je Ferrer zagotovil, da je denar varno naložen v neki barcelonski banki in da ga v kratkem dobi nazaj. Kmalu potem je bil Ferrer zapleten v Morralov proces radi napada na kralja Alfonza; skrival se je pred oblastmi in tudi njegova upnica ni poznala njegovega bivališča. Potem so prišli razni burni dogodki in končno mučeniška smrt Ferrera. Z eno besedo: poštenjak in »mučenec« svobodne misli, luč anarhistično-framasonске Internacionale, Frančišek Ferrer, je »pozabil« na 100.000 frankov ali pravzaprav na Leopoldino B., ki je oropana vseh sredstev, morala iti služiti. Sedaj toži njegovo zapuščino na povrnitev škode. Ves Pariz govori o tem in framasoni morajo gledati, kako rešijo iz tega blata spomin svojega brata in mučenika — saj se jim gre za njihovo kožo. Nam je pa sedaj popolnoma jasno, zakaj so v »Zavodu sv. Nikolaja« (!) v Trstu proslavljali tega moža. Pričakujemo, da se sedaj zavod v naprednem duhu prekrsti v »Zavod Frančiška Ferrera«. To bi že zahtevala doslednost, saj pač ni treba posebne inteligence za spoznanje, da sv. Nikolaj in Frančišek Ferrer nimata mesta pod eno in isto streho!

Društveno gibanje. Deželno predsedništvo je odobrilo pravila novemu »Kat. slov. izobraževalnemu društvu v Gorenji Branici« s sedežem v Zgornji Branici.

Brat in sestra — samomorilca. Iz Berolina poročajo: V bližini Berolina so našli obešena 52-letnega železniškega tajnika Klementa Schulte in njegovo 50-letno sestro Klaro Schulte. Klement Schult je bil pred več leti hudo bolan in zaradi tega vpokojen. Ker se mu pa zdravje ni izboljšalo, je bržkone sklenil se usmrtiti, v smrt za njim pa mu je sledila tudi sestra, ki mu je stregla v življenju 25 let.

— **Eno cerkev ali altarno sliko** na Slovenskem brezplačno — le za povrnitev režijskih stroškov — poslika v letu

1910. češki umetnik, čegar delo in načrte je pohvalno priznala c. kr. osrednja komisija za ohranjanje umetniških spomenikov na Dunaju, preč. knez nadškofijske ter škofijske inštanice, ki je izvršil mnogo cerkvenih slik ter je izurjen v cerkveni umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Rozhledů v umění církevním«, Praga - Vinohrady, Krameriova ul. 10.

Odpirajmo okna — drva so draga! Marsikdo ne ve, da po zimi s svežim zrakom lahko precej kuriva prihrani in marsikatera skrbna delavska gospodinja se silno boji, da bi ji v sobo ne prišlo preveč mrzlega zraka, pa zato skrbno zapira vrata in okna. To je povsem napačno, kajti čisti zrak se šestkrat preje ogreje, ko pokvarjeni, za-duhli. Tudi se z mnogo manj kurivom sobo na novo ogreje, kakor jo neprestano enakomerno toplo ohrani. Edino pametno je tedaj, da se sobe vsaj po dvakrat na dan dobro prezračijo in na novo zakuri. Za prezračevanje je treba le par minut odpreti okna in vrata in zrak v sobi je v veliko večji meri izčiščen, kakor pa če bi se samo okno držalo še tako dolgo odprto. Na to naj bi se oziralo zlasti tudi v šolah in sploh povsod ondi, kjer je veliko ljudi v enem prostoru.

Tolstoj o socialnih demokratih. Socialnodemokratski listi večkrat navajajo ruskega pisatelja grofa Leva Tolstoja, in hočejo obuditi s tem mnenje, kot da bi bil Tolstoj njihov sodrug. Da pa temu ni tako, dokazujejo sledeče besede iz Tolstojevih spisov: »Na prvi pogled je videti v socialističnem gibanju požrtvovalnost, toda samo na prvi pogled, kajti ta je le tolažilo v sovraštvu, ne pa solnce ljubezni. Pogled v socialnodemokratsko bodočnost je pogled v državo, kjer vlada močnejši, splošno presenečenje in nezadovoljstvo, splošna lenoba, lakota in revščina.« Ker vemo, da bi rdeči listi tega ne navedli, smo storili to sami.

Zaprti protialkoholiki. Iz Peterburga se poroča, da so aretovali na peterburškem protialkoholnem kongresu 20. t. m. izmed 24 delavskih zastopnikov 18 na povelje mestnega glavarja. Tudi mnogo časnika jev so zaprti.

Aretovani občinski svet. V kraju San Felion blizu Barcelone so bili aretovani župan in ves občinski svet, ker so podpirali stavko delavcev. Generalni guverner se je bal nemirov, pa je na lastno odgovornost ukazal zapreti ves občinski svet.

Enajstleten deček — roparski morilec. Predmulo nedeljo so bratje: 13-letni Jožef, ki je zločin zamislil in napeljal, 11letni Herman, ki je zločin izvršil, in 9letni Ludovik Gruber v Braunau na Inu napadli in oropali 78-letno branjevko Marijo Bertl, ki je 24. t. m. za ranami umrla. Preiskava je dognala, da je bila med tamošnje šolsko mladino organizirana tatinska tolpa, ki je imela svoja skrivališča in zaloge. To so grozni pojavi, ki jih opazimo po vsem kulturnem svetu in ki glasno pričajo, da v sedanji družbi, ki rodi take izrodne sadove, nekaj ni v redu. Ona nemška glasila pa, ki zlasti na Štajerskem ne opuste nobene prilike, da ob sličnih žalostnih slučajih ne pozabijo nikdar povdarjati, da so storilci slovenskega pokolenja in udrihajo po Slovencih ko po roparski in morilski zalegi, opozarjamo na gornji slučaj, da si ga vtaknejo za ogledalo in ga ne pozabijo o priliki, ako se za izpremembo kdaj tudi med Slovenci kaj obžalovanja vrednega pripeti.

Nemško pasje in konjsko meso v angleškem volivnem boju. Izvrstno agitačno sredstvo proti unionistom, ki so, kakor znano, zagovorniki varstvene carine, si je izmislilo glasilo liberalcev »Daily Chronicle«. List je namreč poslal svojega dopisnika v saški Krottendorf, kjer je središče čipkarske domače industrije. Mož je ondi nabiral dokaze, da se v carinsko zavarovani Nemčiji poje silno mnogo konjskega mesa in celo precej pasjega, ki je še nekaj dražje ko konjsko. Glavni konjski mesar v Krottendorfu je povedal Angležu, da je glavna hrana tamošnjih prebivalcev konjsko meso, ki stane 30 vinarjev funt in se ga proda vsak teden 350 do 500 funtov. V slast gre ljudem tudi pasje meso, ki je za 5 vinarjev dražje in se ga porabi na teden 50 do 60 funtov. Konsumiralo bi se še mnogo več pasjega mesa, a psov je jelo primanjkovati na trgu. Prejšnje čase so namreč dobivali pse preko meje, a sedaj na Češkem pse sami pojedjo. Dalje je izvedel dopisnik, da je v Chemnitzu deset konjskih mesarjev, ki povprečno pobijejo na teden vsak po dvanajst konj. Lahko si mislimo, da so ti — neokusni podatki v volivni borbi bili prav dobro orožje, čeprav seveda ne zmago-no.

Telefonska in brzojavna poročila.

SELŠKI ŽUPAN OSTOPIL.

Selca, 3. februarja. Naš zgledni župan Šmit je danes odstopil vsled vedno ponavljajočih se šikan okrajnega glavarstva v Kranju. Tako je velika selška občina brez župana.

OTVORITEV ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Čehi za Slovence.

Praga, 3. februarja. Danes se je otvoril češki deželni zbor. Seja je imela samo formalen značaj. Ko je vlada predložila zakona o reformi volivnega reda in narodni avtonomiji za Nemce, so Čehi klicali: »Zakaj pa vlada kaj takega ne predloži tudi za Slovence v štajerskem deželnem zboru?« Prihodnja seja bo jutri. Pričakuje se, da se Čehi in Nemci glede dnevnega reda sporazumejo.

VOJSKE NA BALKANU NE BO ?

Atene, 3. februarja. Tukajšnji politični krogi izjavljajo, da se čudijo, kako je moglo sklicanje splošnega narodnega sabora povzročiti v Carigradu toliko vznemirjenje. To sklicanje da nikakor ne more poostriti kreškega vprašanja. Novi kabinet zasleduje mirno politiko.

Carigrad, 3. februarja. Turška vlada je velevali obvestila, da bo v slučaju, če pošljejo Krečani poslancev na grški narodni sabor, storila energične korake, da varuje turško suvereniteto.

London, 3. februarja. »Times« piše, da se bo prizadevanju velevali brezdvomno posrečilo napraviti mir na Balkanu. Zlasti je ugodno znamenje za mir zблиžanje med Avstrijo in Rusijo.

Carigrad, 3. februarja. Turško brodovje odplove, da manevrira v sredozemskem morju.

UBOGA HRVAŠKA.

Zagreb, 3. februarja. Namesto barona Raucha postane ban baje pl. Tomašić, mažaron, pristaš Khuenov. Hrvška koalicija se je že s Khuenom sprijaznila, bogve na kakšni podlagi. Poslanec Supilo se je pa s koalicijo spril in v »Novem listu« ostro nastopa zoper sedanje khuenovsko mažaron-sko politiko koalicije. Koalicija da se je Khuenu prodala za korita.

RAUCH DEMISIONIRAL.

Dunaj, 3. februarja. Danes je sprejel cesar v avdijenci barona Raucha, ki je podal demisijo, katero je cesar sprejel. Rauchov naslednik bo pl. N. Tomašić, mažaron Khuenovec. Hrvško-srbska koalicija ga podpira.

ČUDNE STVARI V ČRNI GORI.

Cetinje, 3. februarja. V zaporih je stavec Rajković, ki je bil zaradi znane bombne afere obsojen, skušal umoriti zaprtega bivšega ministrskega predsednika Radovića, kar se mu pa ni posrečilo, pač pa ga je smrtnonevarno ranil. Pred zaporom se je zbrala velika množica, ki jo je pa vojaštvo razkropilo.

BJÖRNSON.

Pariz, 3. februarja. Björnson leži v zadnjih vzdihih — smrt je blizu.

ANARHISTI.

Carigrad, 3. februarja. Pri smodnišnici v Makrikoe so zaprti dva ruska anarhista, ki sta se plazila okoli poslopij.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 3. februarja.

Pšenica za april 1910	14.20
Pšenica za maj 1910.	13.97
Pšenica za okt. 1910	11.98
Rž za april 1910	9.73
Rž za okt. 1910	8.97
Oves za april 1910	7.59
Koruza za maj 1910.	6.63
Efektiv: trdneje.	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Den	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	728.6	1.0	brezvetr.	oblačno	
3	7. ajutr.	727.7	0.5	sl. jug	.	3.4
	2. pop.	727.0	3.0	sl. vzh.	.	
Srednja včerašnja temp. 1.2°, norm. —1.5°.						

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, z vso pritlikino in balkonom, e odda meseca maja v 1. nadst. hiše šte. 30 na Reslovi cesti. Išče se zelo mirna stranka. Poizve se v pritličju.

286 3—1

291

1—1

+

Ana Horak naznanja v svojem in v imenu vseh drugih sorodnikov, da je njena mati, gospa

Marija Horak

zasebnica

včeraj, ob 4. uri popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 80. letu svoje dobe, v Gospodu zaspala.

Zemljski ostanki pokojnice se bodo jutri, dne 4. t. m. ob polu 3. uri prenesli iz Florijanske ulice št. 28. na pokopališče k Sv. Križu, ter položili k večnemu počitku.

Venci se na željo umrle hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, 3. svečana 1910.

297

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše nepozabne, iskreno ljubljene matere, ozir. tete in stare matere, gospe

Ivane Spitzer

gostilničarke in hišne posestnice

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo slav. pevskemu društvu „Slavec“ za ganljivo petje, dalje g. Iv. Vrhovcu, načelniku dimnikarjev, cenjeni rodbini Oblakovi, kakor tudi vsem, ki so predrago ranjko spremili k zadnjemu počitku.

Nepozabno ranjko priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 3. februarja 1910.

Dobra in vestna

ODGOJITELJICA

ki je z dobrim uspehom napravila izpit, išče službe. Vstop takoj. — Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Slovenca“ pod naslovom „Odgojiteljica“.

285 3—1

Pošten in priden

mesarski pomočnik

vajen tudi pri telečjem in prešičevem delu, se sprejme pri

Ant. Hafner

Škofjaloka.

288

292 3—1

Gostilna

z vrhom in kegljiščem se da v našem. Poizve se pri upravništvu lista.

KUHARICA

išče službe, najraje v kakem župnišču. Naslov se izve pri upravništvu „Slovenca“.

294 3—1

Katero tamburaško društvo ima na prodaj kaj odveč dobro ohranjenih

tamburic?

Ponudbe na upravništvu „Slovenca“.

289 3—1

Za majnikov termin išče mirna stranka

stanovanje

z 1 ali 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami. Ponudbe na upravo „Slovenca“.

3—1

Jščemo dobro uvedenega

potnika

proti proviziji za prodajo vina in žganja po Kranjski, Štajerski in Koroški. Refektivati morejo na to mesto le prve moči. Ponudbe naj se pošljejo upravi lista do 10. t. m.

295 2—1

Pišo se nam: 27. jan. so se vršile v Šent Ilju v Slovenskih gorah občinske volitve, pri katerih je odpadlo na Slovence in Nemce po šest odbornikov. Naj napišem par vrstic v čast in hvalo zavednim in značajnim šentiljčanom. Bojeval se je tu boj, kakor se redko bije po Slovenskem. Bojevala se je poštenost in značajnost vrlih slovenskih domačinov proti nepoštenosti in nasilnosti »Südmärke«, bojevali so se verni in krščanski možje domačini proti priseljenim luterancem iz Nemčije. Težko mi je najti besedo, s katero bi pohvalil značajnost slovenskih šentiljčanov. Zadržuje, ako povem, da pri nas ni najti renegatov, katerih žalibog še vedno vse polno mrgoli po Slovenskem. Zaupajoč v svojo pravično stvar so zavedno prikorakali vsi do zadnjega, ponavljam vsi do zadnjega na volišče. Skoraj uro poprej je bilo zbranih že nad polovico slovenskih volivcev pred voliščem. Videl sem volivca, ki je prišel dve uri daleč točno ob začetku volitve na volišče. Nakrat prestrašeno zapazi, da je pozabil glasovnico doma. V največjem snegu je nastopil daljino pot nazaj ter ves spehan prišel nazaj na volišče. Rekel mi je: »Vest mi ni pustila, da ne bi oddal svoje glasovnice, ker se gre tu za vsak glas in bi mi v slučaju propada domačini lahko očitali, da sem jaz kriv, da smo propali in da sem jih izdal.« To so besede priproste kmetiča. Tudi bolni volivci z gospodom župnikom Kelemino, ki si je stekel največ zaslug, da je pal Šent Ilj v slovenske roke, so prišli vsi do zadnjega na volišče. Ko je vrli gosp. župan Thaler naznanil volivcem, da so v III. razredu slovenski kandidati prodri z večino 30 glasov, je zavladalo nepopisno veselje. V tem razredu so izvoljeni stebri šentiljskih Slovencev: župan g. Thaler, g. Ivan Bauman, gosp. Franc Freilham, g. Josip Ferk in za namestnike: g. Ludovik Lešnik ter g. Rupert Fromm. Dobili so 94 do 91 glasov proti 54 do 60 nemškimi. Nemški volivci so sami naseljeni protestanti iz Nemčije ter Gradčani in Dunajčani, ki jim je »Südmärke« sparcilirala eno njivo ter plačajo po par vinarjev davka. Šent Ilj vidi samo ob času volitev. Pribiti pa moram v sramoto naše države, ki je po veliki večini slovenska, da je volil c. kr. erar po pooblaščenju proti slovenskim domačinom nemške kandidate. — V drugem razredu sta bila izvoljena dva naša moža s 15 proti 13 glasovom, nemška usoda je pa hotela, da je žreb odločil za dva najstrupenejša nasprotnika protestanta Freissa iz Gradca in Fischerederja. Naj si to nemški kršč. socialci enkrat za vselej zapomnijo. V prvem razredu so zmagali nemški kandidati s šest proti štirim glasovom. Med temi sta dva zmerna. V tem razredu je južna železnica že zopet pokazala svojo naklonjenost napram Slovencem, da je s pooblastilom volila proti Slovencem. To je naravnost škandal. »Südmärke« se je pa s svojim pooblaščenjem nesmrtno blamirala, ker ga je pustila volit brez pooblastila. Pri tem manevru si je menda stekel največjo zaslugo deželni poslanec Wastian. Seveda je bil ta glas odbit. Da si bodo »Südmarkovci« to blamažo dobro zapomnili, naj parkrat preberó članek graškega »Volksblatt«. — Slovenci smo z izidom zadovoljni, Nemci in »Südmärke« naj si pa zapomnijo, da se bo njihov naval ob tako sijajno izvedeni organizaciji razbil. Protestantom in Südmarkovcem pa napovedujemo boj na življenje in smrt. Višoko in neomadeževano bomo držali krščansko in slovensko zastavo, ostati moramo zmagovalci, ker je pravica in poštenost na naši strani. Gospodu županu Thalerju, čast. g. kaplanu Golobu ter našemu najboljšemu prijatelju in organizatorju g. Franjo Žebotu in Lileku pa naše priznanje in iskrena hvala za ves trud.

Posteljno vlogo

odstrani zadržano takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata poznati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

Stalno službo dobi takoj sotrudnik manufakturne stroke

ki je že 24 let star in je že služil v kakšni engros-trgovini. Ponudbe pod »sotrudnik« na upravnništvo tega lista. 219 — 16

Quo vadis? Roman iz Neronove dobe. Henrik Sienkiewicz. Drugi natis. Vezano 5 K 50 vin.

Zbirka ljudskih iger, 12. zvezek. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 80 vin., s poštnino 90 vin.

12. zvezek te priljubljene zbirke bo s svojimi lahkimi igrami, polnimi krasnih prizorov, igralcem kakor gledalcem prav posebno ustrezal; obseg mu je sledeč: »Izgubljeni sin«, svetopisemska žaloigra za moške vloge v petih dejanjih. — »V ječi.« Burka iz vojaškega življenja za moške vloge v petih dejanjih. — »Pastirci in kralji.« Božična igra s petjem v treh dejanjih za moške vloge. — »Ljudmila.« Igrokaz v petih dejanjih za ženske vloge. — »Planšarica.« Šaljiv prizor s planin.

Pred rojstvom

otrokovim najde mlada mati s SCOTT-ovo EMULZIJO novo moč in z novo močjo svežost življenja. Izredno nagel in vspesen učinek iznenadi in oveseli.

Scott-ova emulzija

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

je lahko prebavna in prijetnega okusa. Poskus Vas prepriča, kako je Scott-ova emulzija primerna ravno za ta slučaj.

Scott-ova emulzija

odpravlja utrujenost pri hranenju, pomnoži hrano in napravi dojenčka čvrstega in zdravega. Scott-ova emulzija velja za neprekosno vzor-emulzijo. 2615

Cena izvirni steklenici 2.50 K. Dobiva se v vseh lekarnah.

Popolna oprava

za spalnico in jedilnico (za gospodo) in razni drugi predmeti, se ceno proda. Vprašaj se v Hrenovi ul. 19.

Hiša

in dvorišče. — Kje, se izve pri upravništvu »Slovenca«. 278 3—1

Trgovski sotrudnik

za trgovino z mešanim blagom, ki je sposoben za potovalca, obeh deželnih jezikov popolnoma zmožen in prodajalka v delikatesni ali slaščičarski stroki izurjena se sprejmeta. Naslov 281 pove upravnništvo »Slovenca«. 3—1

P. Jurišič, lekarnar v Pakracu st. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3190 a

Dobro vpeljana, 10 let obstoječa manufakturna trgovina

ki nese letno 25.000—30.000 K čistega dobička se proda s hišo vred. Dokazi na razpolago. Vprašanja na upravo lista. 251

Ako kašljate

ali težko sopete (astma) poskusite slavonski želiščni sok

iz orlove lekarne v Pakracu. Z izbornim učinkom istega boste gotovo zadovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker ima prijeten okus. Ako bolehte na

želodčnih boleznih ali na boleznih na črelih, potem zahtevajte v lekarnah znamenito znane pakraške želodčne kapljice in iznebili se boste kmalu bolezni.

Cena: 1 steklenica slavon. želiščnega soka R 1'20. 1 „ pakraških želodčnih kapljic R 1'60.

Kdor si teh ne more nabaviti v svojem stanovišču, naj isto naroči iz centrale 3289

Lekarna „pri zlatem orlu“ v Pakracu (Hrvatsko.) Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Zaloga moke Vinko Peter Majdič Kranj Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231. Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

Telefon št. 165.

KAREL MEGLIC

Telefon št. 165.

3340 lastnik fordke Laurencič & Domicelj, žitna trgovina. 3—1

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Več dobrih stavbenih in pohištvenih

mizarjev

dobi stalno delo in dobro plačo pri Antonu Kolencu, parna žaga in mehanično mizarstvo na Mirni, Dolenjsko. Vstop takoj. 283 3—1

Zadnji čas

je, da naročite Koledar za kmetovalca

Spisal J. Legvart.

ker je le še malo iztisov v zalogi.

Naroča se pri

Ivan Bonaču v Ljubljani.

Pri desetih iztisih se eden navrže.

Naznanilo in priporočilo.

Usojava si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da bo deva s 5. februarjem t. l. pričela osebno izvrševati gostilničarsko obrt v restavraciji

pri „Novem svetu“ na Marije Terezije cesti št. 14.

Točila bodeva pristna najboljša dolenjska, bizeljska in črna vina, vedno sveže pivo ter postrezala z okusnimi jedili. — Na hrano se sprejema tudi v abonement. — Gospodične se sprejemajo v učenje v kuhinji. — Kegljišče, popolnoma zaprto, se odda vsaki čas. — Na razpolago je tudi hlev za živino. Priporočajoč se sl. občinstvu za obilni poset, beleživa velespoštovanjem

Anton in Ivana Gorše.

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del. Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d. Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Karla Planinška
prazena kava
je za poznavalce najboljša.

Anton Polanc, valjčni mlin v Radečah pri Zidanem mostu

priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst pšenične in koruzne moke. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dado nedosegljiv pridelek kar je zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo se pošljejo ceniki franko.